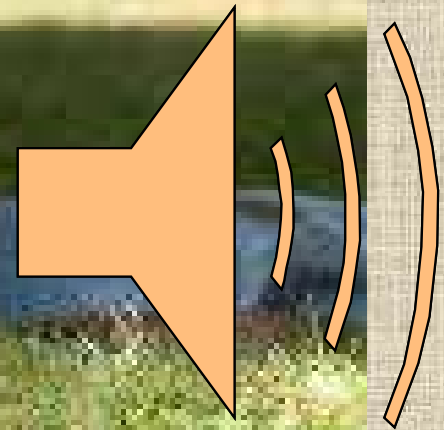
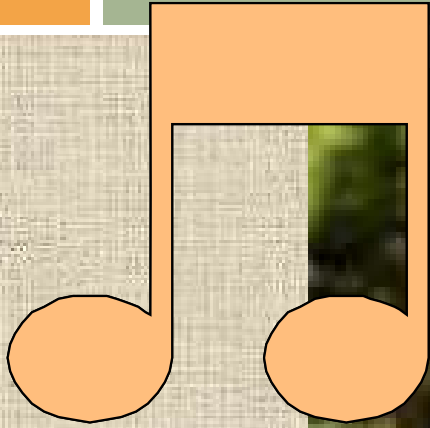

Thuis muziek studeren

Paarden in Nederland

- In de 19de eeuw werd het paard voor **transport** gebruikt.
- Er waren **veel paarden** in Nederland.
- De transportpaarden werden **vervangen** door de explosiemotor.
- Het aantal paarden nam **sterk af**.
- Nu vele jaren later zijn er **meer paarden dan ooit** in ons land.
- Zij worden gebruikt voor de sport en hebben **betere kwaliteit**.

Koren in Nederland

- Vervang het woord “paard” door “**koor**” en “**explosiemotor**” door “**veranderingen in de samenleving**”
- Het plaatje voor de koren ziet er opeens een stuk **rooskleuriger** uit.
- We zien echter ook dat voor het paard van de **schillenboer** geen plaats meer is. **Raspaarden** met uitstekende eigenschappen hebben veruit de grootste overlevingskans.

KNZV Najaarsvergadering 2014

Kwaliteitskoren

Voortdurend werken aan **verbetering** is voor een koor de aangewezen overlevings strategie.

Maar....

Wat maakt een koor tot een **kwaliteits** koor?

Kwaliteit van een koor wordt bepaald door:

□ **Stemmateriaal:**

- Kwaliteit van de stemmen
- Verdeling over de stemgroepen

□ **Koorscholing:**

- Kennis van de muziektheorie
- Geoefendheid in koorzang

□ **Dirigent:**

- Kennis en talent
- Didactisch vermogen

□ **Bestuur:**

- Visie
- Krachtdadigheid

□ **Inzet:**

- Bereidheid om muziekkennis te vergroten
- **Bereidheid om buiten repetitie om te studeren**

Conclusie

Over al de kwaliteitsbepalende factoren valt veel te zeggen:

- Op een aantal hebben we geen invloed
- Een aantal kost geld
- Altijd kost het voortdurende inspanning

- In het kader van deze presentatie beperken we ons tot het :

THUIS STUDEREN

Excuses

- Heb geen tijd
- Heb ik niet nodig
- Kan geen noten lezen
- Kan toon niet pakken vanaf computer
- Heb geen computer
- Ken mijn noten thuis maar wordt op de repetitie door andere stemgroepen in de war gebracht
- Krijg de tekst niet in mijn hoofd
- Heb geen zin
- Waarom is dat ineens nodig?
- Weet niet hoe ik het moet doen

Wat kan thuis gestudeerd worden?

- Tekst
- Uitspraak
- Noten

Belang van kennen tekst:

- Je weet waar het over gaat
- Je leert de ritmiek van het gedicht
- Opmaat naar uit het hoofd zingen

Bekijk onderstaande letters
gedurende 20 seconden

CIVPEDSARNH

Vragen:

- Wat was de eerste letter?
- Wat was de laatste letter?
- Wat was de derde letter?
- Wat was de een na laatste letter?

Bekijk onderstaande letters
gedurende 20 seconden

VRIENDSCHAP

Vragen:

- Wat was de eerste letter?
- Wat was de laatste letter?
- Wat was de derde letter?
- Wat was de een na laatste letter?

Conclusie

Verschillen/overeenkomsten:

- Letters waren identiek, slechts volgorde was anders
- De tweede keer waren de letters logisch gerangschikt

Daardoor wordt het:

- Veel gemakkelijker te leren en te onthouden

Tekst leren kunnen we gemakkelijker maken door:

- Overzichtelijk op te schrijven
- Vertaling en/of woordbetekenis bijvoegen
- Achtergrond gedicht uit te leggen

Echter.....

- Het gaat hierdoor wel gemakkelijker maar, beslist niet vanzelf. De volhouder wint.....
- Denk ook niet dat anderen veel gemakkelijker leren; zij hebben er waarschijnlijk veel langer aan gewerkt
(maar zullen dat niet toegeven)

Te verrichten voorwerk

- Tekst als vers uitschrijven
- Vertalen
- Eventueel fonetisch uitschrijven bij vreemde taal
- Betekenis van het gedicht
- Informatie over dichter
- Gedicht laten inspreken door iemand uit het taalgebied.

Die Nacht

3 1.

Langsam

Franz Schubert [1797 - 1828]

p Wie schön - bist du, freund - li - che Stil - le, *pp*

pp himm - li - sche Ruh! Se - het, wie die kla - ren Ster - ne *pp*

wan - deln in des Him - mels Au - en, und auf uns her -

pp schwei - gend, nie - der schau - en, *pp* schwei - gend,

2.

schwei - gend *mf* schwei - gend aus der blau - en Fer - ne, *mf* aus der Fer - ne,

pp schwei - gend, schwei - gend aus der blau - en *mf* schwei - gend, schwei - gend aus der *mf* aus der

p Fer - ne! Wie schön - bist du, freund - li - che Stil - le, *pp*

pp himm - li - sche Ruh! Schwei - gend naht des Len - zes Mil - de *pp*

Die Nacht

Wie schön bist du, freundliche Stille, Himmlische Ruh'!
Sehet, wie die klaren Sterne wandeln in des Himmels Auen,
Und auf uns hernieder schauen,
Schweigend, schweigend, aus der Ferne,
Schweigend, schweigend, aus der Ferne.

Wie schön bist du, freundliche Stille, Himmlische Ruh'!
Schweigend naht des Lenzes Milde sich der Erde weichem Schooss,
Kränzt den Silberquell mit Moos
Und mit Blumen die Gefilde,
Und mit Blumen die Gefilde, die Gefilde.

De nacht

Hoe mooi ben jij, vriend'lijke stilte, hemels getij!
Zie eens hoe de held're sterren
Wand'len in des hemels wijken
En naar ons hieronder kijken,
Zwijgend, uit het blauw daar verre.

Hoe mooi ben jij, vriend'lijke stilte, hemels getij!
Lente's mildheid komt zich melden,
Nadert zwijgend aarde's schoot,
Kranst met mossen bron en sloot
En met bloemenpracht de velden.

Omschrijving

-
- Het gedicht is een lofzang op de rust van de nacht. De dichter staat 's nachts in het vroege voorjaar in het open veld en beschrijft in het eerste couplet de sterrenpracht. In het tweede couplet kijkt hij om zich heen en ziet hoe het voorjaar het landschap verandert.
-
- Die Nacht van Franz Schubert is een populair mannenkoorwerk en staat bij vele koren op het repertoire. In de KNZV bibliotheek staat het gecategoriseerd als een B werk. De ritmiek en intonatie van het werk is relatief eenvoudig en de moeilijkheid zit voornamelijk in de dynamiek en de frasering. Een groot deel van het werk dient pianissimo gezongen te worden, afgewisseld met enige cressendo's en decressendo's. De zinnen moeten goed uitgezongen worden om het verhaal te vertellen. Belangrijk is het creëren van de juiste sfeer. Door dat goed te doen kan het koor zich onderscheiden van de andere koren die hier veel minder aandacht aan schenken.

Dichter

Friedrich Adolf Krummacker (1767 – 1845)

-
- Friedrich Adolf Krummacker was een Duitse gereformeerde theoloog en schrijver van stichtelijke poëzie en proza. Hij werd geboren in Tecklenburg, Westfalen. Na een studie theologie in Lingen en Halle, werd hij achtereenvolgens rector van het gymnasium in Moers (1793), hoogleraar theologie in Duisburg (1800), predikant in Krefeld, en daarna in Kettwig, consistorialrath en toezichthouder in Bernburg, en na een uitnodiging aan de Universiteit van Bonn afgeslagen te hebben, pastor van de Ansgariuskirche in Bremen (1824). Hij stierf in Bremen.

Componist

- Schubert is één der eerste oorspronkelijk Weense componisten (de grote drie "Weense klassieken" [Haydn](#), [Mozart](#) en [Beethoven](#) waren 'geïmporteerd' uit resp. Bohemen, Salzburg en Bonn). Op 31 januari 1797 werd hij de schaduw van deze wereldstad geboren als één der negentien kinderen (uit twee huwelijken) van een onderwijzer, die hem ook begeleidde bij zijn eerste stappen op de viool. Zoals [Haydn](#) was ook Schubert bij de Wiener Sängerknaben; hij krijgt er harmonieleer van hofkapelmeester Salieri en mag in het schoolorkest meespelen. Andere vakken kunnen hem echter weinig boeien; en na zijn stemmutatie trekt hij eruit, temeer daar Salieri hem had aangeboden gratis verder te blijven lesgeven. Zoals [Bruckner](#) studeert hij later voor hulponderwijzer omdat op die manier de legerdienst kan omzeild worden. Een tijdlang oefent hij die functie ook uit in de school van zijn vader. Op zijn veertiende (in zijn zangerstijd nog) had hij zijn eerste lied geschreven ("Hagars Klage"), en al vlug volgden de eerste strikkwartetten en symfonieën. Alleen op die manier is het verklaarbaar dat hij op zijn zeventien liederen als "Gretchen am Spinnrade" en op zijn achttien "Erlkönig" heeft kunnen componeren.

Waarom die belangstelling voor thuis studeren?

- **Groeiend besef** dat er aan kwaliteitsverbetering moet worden gedaan.
- **Opkomst computer** maakt communicatie een stuk eenvoudiger.
- Er zijn nu computerprogramma's die door de leek **eenvoudig** te gebruiken zijn.

Redenen om thuis te studeren

- ❑ Kortere tijd nodig op de repetitie
- ❑ Geen noten instuderen per stemgroep
- ❑ Meer doorzingen
- ❑ Dirigent kan meer aandacht geven aan afwerking
- ❑ Een toenemend aantal zangers gaat voor langere tijd op vakantie
- ❑ Inwerken nieuwe leden

Waarom nu studeren

- Meer vraag naar kwaliteit
- Vraag naar sneller instuderen
- Vraag naar groter repertoire
- Vraag naar efficiënter gebruik repetitietijd
- Groter verloop in leden
- Minder consequent repetitiebezoek

Muzieknotatieprogramma's

MuseScore

Cappella

BLADMUZIEK 2.4

Sibelius

Primus

MusiCAD

Finale

MC Musiceditor

Music Tex

Scorer Professional

Noteworthy Composer

Cubase

Voordeel computermuziek

- Eenduidige en duidelijke presentatie van muziek
- Kan door iedereen aangemaakt worden
- Verspreiden is eenvoudig en foutloos
- Bij studeren kan je de noten volgen
- Tempo kan aangepast worden
- Afspelen per stemgroep of combinaties ervan is mogelijk
- Uitwisseling met andere koren mogelijk
- Goedkoper!

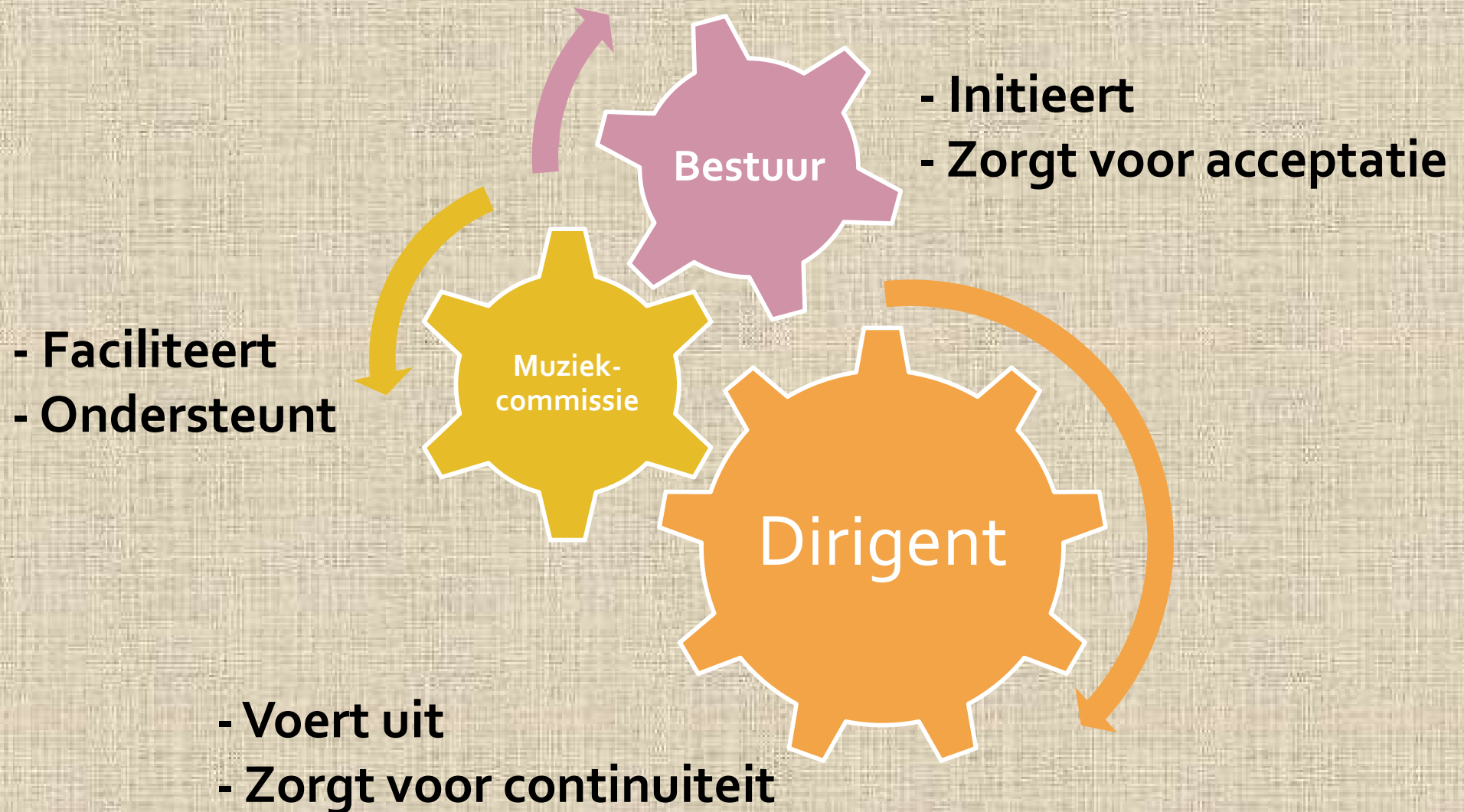
Waarschuwing

- Het kopiëren van bladmuziek is doorgaans illegaal!
- Dit geldt ook voor het overzetten naar elektronische muziek via een programma.
- Advies: houdt het strikt binnen de grenzen van het koor.

Studiemateriaal

- CD opname
- Youtube opname
- Bladmuziek
- Uitgeschreven tekst
- Ingespeelde partij
- Ingezongen partij
- Gedigitaliseerde muziek
- Geluidsopname repetities
- “Native speaker” die gedicht voorleest

Organisatie thuis studeren

Hoe te werk te gaan:

- ❑ Onderzoek haalbaarheid
- ❑ Maak een plan
- ❑ Leg uit wat de bedoeling is
- ❑ Maak het studiemateriaal gereed
- ❑ Deel studiemateriaal uit
- ❑ Geef instructie hoe te studeren
- ❑ Wees consequent
- ❑ Evalueer en pas aan

Vraag je van te voren af:

- Wat wil je bereiken
- Is het haalbaar
- Op welke termijn
- Waarmee beginnen we
- Hoe vertellen we het de leden

Maak een plan

- Kondig het ruim van te voren aan
- Zorg dat studiemateriaal geheel op orde is
- Begin met eenvoudig werk
- Begin met beperkte omvang
- Neem geen werk waar haast bij is
- Laat zien dat het nuttig is

Leg uit wat de bedoeling is

- Waarom doen we het
- Hoe gaan we het doen
- Wanneer beginnen we
- Waar men met vragen terecht kan

Deel studiemateriaal uit

- Doe dit tijdig
- Stel zeker dat iedereen het krijgt
- Zorg dat het volledig is
- Zorg dat er geen fouten in zitten

Verspreiding door:

- Plaatsen op besloten pagina website
- Uitreiken bladmuziek
- Uitreiken van tekst
- Uitreiken van CD (geen MP3)

Geef instructie hoe te studeren

Het thuis studeren lijkt eenvoudig om te doen, maar is, als je niet weet hoe het aan te pakken, een lastige klus.

- Demonstreer op de repetitie hoe je het moet doen.
- Laat leden van de muziekcommissie helpen waar nodig.

Wees consequent

Als er thuis geen noten gestudeerd zijn, ga dit dan niet alsnog op de repetitie doen!!!

- Dit stimuleert niet om de volgende keer wel thuis te studeren.
- Het frusteert degenen die wel thuis gestudeerd hebben enorm .

Evalueer en pas aan

- Wilden we niet teveel
- Werd er daadwerkelijk thuis gestudeerd
- Wie hadden er problemen mee en waarom
- Hoe reageerden de koorleden

Grootste valkuilen

- Te hoge verwachting hebben van de bereidheid om thuis te studeren.
- Onderschatting van de hoeveelheid werk dat nodig is voor het organiseren van thuis studeren.
- Toegeven aan specifieke wensen van individuele zangers.

Bijkomende voordelen

- Nieuwe leden kunnen beter ingewerkt worden
- Oude nummers kunnen snel opgepoetst worden
- Niet bijwonen van een repetitie heeft minder consequenties

Uiteindelijk bereiken we:

- Aantrekkelijker repetities
- Uitgebreider repertoire
- Hogere kwaliteit
- Flexibeler omgaan met repetitiebezoek
- Bevordering ledenwerving

Samenvatting

- ❑ Maak een plan
- ❑ Zorg dat het studiemateriaal in orde is
- ❑ Begin eenvoudig
- ❑ Leg duidelijk uit wat de bedoeling is en waarom
- ❑ Geef duidelijke opdracht
- ❑ Wees consequent
- ❑ Geef hulp aan hen die er moeite mee hebben

Koorleden zijn net mensen...

- Ze willen serieus genomen worden
- Ze willen geinformeerd worden
- Ze willen best iets doen als het maar nut heeft
- Ze krijgen zo nu en dan graag een compliment
- Ze houden er niet van om publiekelijk terechtgewezen te worden, zelfs niet als dit terecht is.

Musescore

- ❑ Gratis
- ❑ Redelijk eenvoudig te gebruiken
- ❑ Compatiebel met andere programma's
- ❑ Veel instel mogelijkheden (instrumenten/tempo)
- ❑ Mogelijkheid voor maken Midifile
- ❑ Gebruikersgroep met muziekbibliotheek